

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 495/2017-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 3. augusta 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Tatianou Vorobelovou, Bajzova 2, Košice, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 S 223/2014 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Sžo 23/2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. júna 2017 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len

„sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 S 223/2014 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Sžo 23/2016.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol personálnym rozkazom ministra vnútra Slovenskej republiky č. 129 z 25. júna 2014 prepustený zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov z dôvodu, že zvlášť hrubo porušil osobnú prísahu, keď *„nebol čestným a disciplinovaným príslušníkom policajného zboru, neriadil sa zákonmi, súboje sily a schopnosti nevyňakladal na to, aby chránil práva občanov, ich bezpečnosť, ale naopak neoprávnene vošiel do domu [REDAKOVANÉ] a jej sestry [REDAKOVANÉ] na ulici [REDAKOVANÉ] v obci [REDAKOVANÉ] a zdržiaval sa v ňom, opakovanie pod hrozbou násilia a inej ťažkej ujmy vymáhal vrátenie finančných prostriedkov, ktoré [REDAKOVANÉ] zapožičal a neboli vrátené v dohodnutej lehote, vyhrážal sa a vulgárne nadával [REDAKOVANÉ] aj jej sestre [REDAKOVANÉ], čím zvlášť hrubým spôsobom porušil aj ustanovenie § 48 ods. 3 písm. a), g) h) zákona, pretože sa nezdržal konania, ktoré by mohlo narušiť vážnosť PZ SR alebo ohroziť dôveru v tento zbor a nedodrжал služobnú disciplínu“.*

Sťažovateľ podal proti tomuto rozhodnutiu rozklad, ktorý bol rozhodnutím Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) č. k. KM-OLVS-55/2014/OPK z 10. septembra 2014 zamietnutý. Sťažovateľ podal proti označenému rozhodnutiu žalobu krajskému súdu, ktorý ju rozsudkom č. k. 6 S 223/2014-89 z 15. januára 2016 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) zamietol.

Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 10 Sžo 23/2016 z 19. apríla 2017 (ďalej len „rozsudok najvyššieho súdu“) tak, že rozsudok krajského súdu potvrdil.

Sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, že všeobecné súdy sa v jeho veci neriadili „zásadou materiálnej pravdy, ktorá vyjadruje požiadavku, aby administratívny orgán úplne a presne zistil skutočný stav a zaobstaral si potrebné podklady pre rozhodnutie a získané dôkazy vyhodnotil“. Uviedol, že všeobecné súdy vo svojich rozhodnutiach odkazujú na dôkazy zadokumentované v administratívnom spise a podľa sťažovateľa tieto dôkazy v spise zadokumentované nie sú.

Sťažovateľ ďalej tvrdí, že v konaní pred správnym orgánom alebo v konaní pred všeobecnými súdmi mal byť konfrontovaný s vypočúvanými osobami, keďže medzi jeho výpoveďou a výpoveďami svedkov existovali podstatné rozpory. Sťažovateľ však nemal „možnosť klásť otázky vypočúvaným osobám, byť pri ich výsluchu, vyjadrovať sa k výpoveďiam a rozpory odstraňovať i za pomoci konfrontácie s vypočúvanými osobami“. Uviedol, že výpovede [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] sú nevierohodné a klamlivé.

Sťažovateľ namieta, že všeobecné súdy sa vôbec nezaoberali tým, v akom štádiu sa nachádza trestné konanie, ktoré je proti nemu vedené pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov, a či sú závery z tohto trestného konania použiteľné v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia ministerstva o jeho prepustení zo služobného pomeru. Ak správny orgán odmietol vykonať ním navrhované dôkazy s odkazom na to, že nie je viazaný ustanoveniami zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“), a tiež s odkazom na to, že v takomto konaní (prepustenie policajta zo služobného pomeru) neplatí zásada prezumpcie nevinny, porušili jeho právo na spravodlivé súdne konanie.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vyslovil porušenie jeho v petite sťažnosti označených práv postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom

pod sp. zn. 10 Sžo 23/2016, ako aj postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 S 223/2014, rozsudok najvyššieho súdu a rozsudok krajského súdu zrušil, vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a nahradil mu trovy právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody

uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

1. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 S 223/2014

Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy nie je v jeho právomoci preskúmanie namietaného postupu krajského súdu, pretože na základe prípustného opravného prostriedku jeho preskúmanie patrilo do právomoci všeobecného súdu (najvyšší súd). Sťažovateľ prípustný riadny opravný prostriedok aj využil a proti rozsudku krajského súdu podal odvolanie, na základe ktorého boli rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, v odvolacom konaní preskúmané najvyšším súdom. Z uvedeného dôvodu ústavný súd odmieta sťažnosť sťažovateľa v časti smerujúcej proti postupu krajského súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Sžo 23/2016

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré vydaniu rozhodnutia predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

V súvislosti s tvrdením sťažovateľa o porušení jeho práv postupom najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu v správnom súdnictve je podľa názoru ústavného súdu potrebné poukázať na špecifiká správneho súdnictva, ktorého úlohou nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy, ale „len“ preskúmať zákonnosť ich rozhodnutí a postupov, o ktorých fyzická osoba alebo právnická osoba tvrdí, že boli nezákonné a ukrátili ju na jej právach, teda preskúmať to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok v konkrétnom druhu správneho konania rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy a v súlade s nimi aj rozhodli. Treba preto vziať do úvahy, že správny súd v zásade nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy. Vzhľadom na tieto špecifiká správneho súdnictva ústavný súd posudzoval aj dôvodnosť námietok sťažovateľa vo vzťahu k postupu najvyššieho súdu.

Sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, že všeobecné súdy „*sa neriadili dôsledne zásadou materiálnej pravdy, ktorá vyjadruje požiadavku, aby administratívny orgán úplne a presne zistil skutočný stav a zaobstaral si potrebné podklady pre rozhodnutie a získané dôkazy vyhodnotil*“. Tvrdí, že ak správny orgán odmietol vykonať ním navrhované dôkazy s odkazom na to, že nie je viazaný ustanoveniami Trestného poriadku, a tiež s odkazom na to, že v takomto konaní (prepustenie policajta zo služobného pomeru) neplatí zásada prezumpcie nevinny, došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivé súdne konanie.

Najvyšší súd v relevantnej časti svojho rozsudku uviedol: „... z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napríklad 5 Sž/92/97, 4 Sž/185/2000, 6 Sž/13/2001, Sž-o-NS/23/2003, Sž-o-NS/53/2003, 4 Sž/143/2002, 7 Sž/107/2001, 7 Sž/86/2002, 2 Sžo/156/2008, 2 Sž-o-KS/48/2005) ako aj Ústavného súdu Slovenskej republiky (napríklad III. ÚS 366/06, III. ÚS 263/06, III. ÚS 345/05) vyplýva, že v konaní o prepustenie policajta zo služobného pomeru nie je služobný orgán viazaný ustanoveniami Trestného poriadku a navyše v tomto konaní ani neplatí zásada prezumpcie neviny. Účelom konania o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného o prepustení žalobcu zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru nie je otázka jeho viny alebo neviny, ale len otázka, či sú splnené zákonné predpoklady na prepustenie policajta zo služobného pomeru podľa zákona č. 73/1998 Z. z. Súd teda v personálnych veciach príslušníkov Policajného zboru nie je viazaný rozhodnutím príslušného orgánu o tom, či bol spáchaný trestný čin alebo priestupok. Sankciu za porušenie služobnej prísahy a služobnej povinnosti nie je možné stotožňovať s trestnoprávnou zodpovednosťou a sankciou. Zákonné predpoklady prepustenia musia byť splnené v čase rozhodovania o prepustení a nie sú závislé od výsledku prípadného trestného konania, keďže porušenie služobnej prísahy, resp. služobnej povinnosti nemusí nutne dosahovať intenzitu trestného činu.“

Ústavný súd konštatuje, že citované závery najvyššieho súdu nevykazujú žiadne znaky arbitrárnosti či svojvôle. Ako už bolo naznačené, úlohou všeobecného súdu v tomto konaní v rámci správneho súdnictva bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu orgánu verejnej správy, teda či tento orgán (ministerstvo) pri riešení konkrétnych otázok sťažovateľovho prípadu rešpektoval príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy a v súlade s nimi aj rozhodol. Ústavný súd sa v nadväznosti na uvedené v plnej miere stotožňuje so záverom najvyššieho súdu s tým, že účelom konania o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia o prepustení policajta zo služobného pomeru nie je otázka jeho viny alebo neviny, ale len otázka, či sú splnené zákonné predpoklady na jeho prepustenie zo služobného pomeru.

Ústavný súd teda nezistil, že by najvyšším súdom aplikovaný postup pri hodnotení zákonnosti postupu a rozhodnutia správneho orgánu mohol zakladať dôvod na zásah

ústavného súdu, resp. že by sťažovateľom prezentovaná právna úvaha bola spôsobilá spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov najvyššieho súdu. Najvyšší súd pri posudzovaní odvolacích námietok sťažovateľa správne poukázal na príslušnú judikatúru ústavného súdu, z ktorej jednoznačne vyplýva, že v konaní o prepustenie policajta zo služobného pomeru nie je služobný orgán viazaný ustanoveniami Trestného poriadku a že v tomto konaní ani neplatí zásada prezumpcie neviny. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy neposkytol ústavnému súdu žiadnu právne relevantnú argumentáciu, v dôsledku ktorej by ústavný súd mohol a mal prehodnocovať právne závery vyplývajúce z uvedenej judikatúry. Vzhľadom na uvedeného bolo potrebné túto časť sťažnosti odmietnuť pre jej zjavnú neopodstatnenosť (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Sťažovateľ ďalej namieta, že všeobecné súdy odkazujú vo svojich rozhodnutiach na obsah príslušného administratívneho spisu, a sťažovateľ zistil, že predmetné dôkazy v spise „*nie sú*“ a ani „*neboli vyhotovené*“.

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že pokiaľ sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, avšak nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc (III. ÚS 149/04, III. ÚS 90/03, III. ÚS 135/03, II. ÚS 30/09).

Pri rozhodovaní všeobecného súdu v konaní, ktorého je sťažovateľ účastníkom, totiž sťažovateľ nemôže len pasívne vyčkávať na rozhodnutie, a v prípade, ak je preňho nepriaznivé, napadnúť ho sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ale v záujme ochrany svojich práv sa má snažiť ovplyvniť všeobecný súd svojou argumentáciou ešte pred jeho rozhodnutím.

Keďže sťažovateľ námietku týkajúcu sa možného porušenia jeho práv spočívajúcu v absencii zadokumentovania dôkazov v administratívnom spise nevyužil (už) v konaní pred všeobecným súdom, ústavný súd túto časť sťažnosti pri jej predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Z dôvodu, že sťažnosť sťažovateľa bola ako celok pri jej predbežnom prerokovaní odmietnutá, ústavný súd sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa nezaoberal, pretože rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v danom prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. augusta 2017